Ročník XII. — Číslo 48. Kvasilov dne 5. prosince 1937. Opłata pocztowa uiszcz. gotówką. 35 gr.

Hlas Volyně

Rukopisy se nevracejí.

ADRES REDAKCJI: KWASIŁÓW - CZESKI

Pro mnohé lidi je čin pouze prostředkem; pro jednotlivce duševní potřebou.

Týdeník věnovaný českým zájmům v Polsku.

Nervosní:

Zda-li to vyhráme?

Kdo zkoumal dějiny českého národa, každý, myslím, v jistém okamžiku si ulehčeně oddychl, když po přečtení kapitol o utrpení Čechů dospěl konečně k tomu místu, kde se vypravuje o prvním svítání v dobách temna, a s radostí četl dále o všech úsilích až do úplného vítězství. Dějiny Československa se čtou jako poutavý román, v kterém to na konci dopadlo dobře. žasneme nad zázračným dílem, jaké vykonali čeští buditelé, když naučili poněmčelé a zotročené Čechy vážit si opět svého mateřského jazyka a konečně i vybojovati si dlouho neviděnou svobodu. Naše dějiny nám dávají radost z poznání, že jsme Češi, tedy členové národa, jenž s Husem, Komenským, Havlíčkem a Masarykem v čele vždy hledal demokratické pravdy a spravedlnosti, měl proto tisíce nepřátel, ale nelekl se jich přece, až konečně vyhrál svou při.

Naproti tomu jak smutně vyznívala slova jednoho článku v Hlasu Volyně, v kterém (asi dva roky zpátky) čtli jsme, že volyňští Češi zapomněli na svou slavnou minulost, neváží si svého jazyka, nečtou knih, ba jsou dokonce většinou tak zpozdilí, že škoda jim peněz na předplácení svého listu — Hlasu Volyně; zkrátka nepotrpí si ani na vzdělanost ani na hrdost! To vše prý zavinilo nemírné pití v dobách prosperity. Tento úsudek o nás známého působitele z Československa zní nám doposud jako hrozné memento, jelikož se zakládá na faktech.

Snad odrodilost? Zdánlivě ano. Avšak bohudíky nejsme ještě tak daleko. Něco nasvědčuje proti tomu a zdůrazňuje nadějnou myšlenku, že se již nepohroužíme více v chorobný spánek, spíše naopak, že jsme se již vyleželi a vyspali a nyní dostáváme konečně chuť k práci. Podívejme se na kladná fakta.

Není tomu dávno co povstala česká matice školská a ta nyní přece už obrací desítkami tisíců zlotých ročně, vydržuje 12 českých škol atd. Náš časopis, Hlas Volyně, do nedávna prabídně živořil. Nyní nemá sice ještě dost odběratelů (doufejme, že již nejeden z těch držgrošů konečně uzná, že svou věc třeba udržet a předplatí je přece, řekněme, od Nového roku), ale nacházejí se dopisovatelé — příznivci, kteří umísťují v něm své články; Správa ČMŠ, odbory ČMŠ i jiné spolky a také soukromí lidé uveřejňují v něm všelikého druhu oznámení, o jakých dříve se nečtlo; k tomu redakce sama se činí a ke svému úsilí, aby obohatit obsah volyňského zpravodaje, našla již mocného spojence v osobě p. inž. Aloise Knotka, jehož články vzbudily již všeobecnou pozornost Volyňaků. Myšlénky národní se postupně šíří mezi krajany. Mládež se začíná organisovat. Vznikl volyňský redakční kroužek, jenž samostatně vydává Kalendář volyňských Čechů. V Hlasu Volyně čteme víc než od roka již pravidelně každý měsíc uveřejňované sbírky a dary na ČMŠ. S údivem a radostí čteme na př. najednou, že nějaká vdova smutnou vzpomínku po smrti svého chotě si oslazuje vědomím vykonání dobrého skutku, neboť téhož dne dala na Matici 100 zl; jinde loučí se krajan se svými přáteli, neboť odjíždí na západ za ocean, dává při tom dar na Matici; jinde padají dary při různých jiných událostech a desítky zlotých se množí. Dříve tak nebývalo.

Ujal se již skorem zvyk pořádati sbírky na Matici při různých veřejných, rodinných i soukromých slavnostech a zábavách. Slyšíme při tom někdy o místech, o nichž by se nám ani nezdálo, že tam také meškají Češi. A přiznejme zase upřímně: nejsou ti dochvilní podnikatelé sbírek také pionýři idey národní? Vždyť bývají někdy docela případy, že podnikne někdo sbírku tam, kde lidé nebyli tomu zvyklí a pak někdo z náhodilých dárců byl mravně donucen, aby dal také něco, ačkoli neměl k tomu pořádné chuti. Potom čteme, že tam a tam o svatbě, či o pohřbu neb o křtinách bylo sebráno na Matici málo, ani ne 10 zl, ale sbírka byla vykonána a peníze šly do Ústředí ČMŠ. Jak vidět, shromáždění hodovníci neměli valné chuti projevovat své vlastenectví, podnikatelé sbírek byli tedy hrdinové, že se odvážili přece jít tam také, kde číšela na ně utajená nenávist za jejich činnost.

Když porovnáme výsledek sběrací akce „Týden Matice“ obdržený v r. 1936 s předešlými lety tu uznáme všichni, že nastává podstatně zlepšení situace ČMŠ v Polsku, že cit vlastenecký, se probouzí. O některých českých osadách obzvláště můžeme říci, že tamější krajané byli obětaví, že věci národní nejsou jim tedy lhostejny. I tak čteme na př. v seznamu sbírek v „Týdnu Matice“ z r. 1936, že v Podlesicích dva krajané dali po 20 zl každý, v Moskovštíně a Bojárce sebráno úhrnem 501 zl, z čehož průměrně na osobu vycházelo přes 7 zl, v Lucku osoby zúčastněné ve sbírce dávaly průměrně blízko $^{1}/_{2}7$ zl každá. Pozoruhodný je Křemenec, kde o Češích obvyk-

(Dokončení na str. 5.)

HRUŠEŇ.

Stojí hruška v širém poli,
osamělá smutně stojí
v teplé, zlaté záři slunce
jako v těžkém živlů boji.

Z jara bílým voní květem,
v podzim obtížena plody
kyne včelám, kyne ptákům,
lidem v čase nepohody.

Osamělá smutně stojíc
blahem chví se v jara chvíli,
štěstím plá i, pro plod lidé
když ji byli poranili.

Však když smutná zimy vláda
těžkou rukou zemi víže,
teskná sudba na srdce jí
doléhá tíž a tíže.

Bez květů i listů vzpíná
vzhůru svoje ruce holé
ale šedé mlčí nebe
jako mlčí pole.

Severák jen divě zvěsti
do ucha jí mocně břímá,
o marnosti všeho štěstí,
pod sněnem již mrtvo dřímá.

Čím je naděj v nové žití,
které takto skončí opět?...
K čemu nésti smutku tíži
v snaze píseň žití dopět? —

A tu hrušeň slzí jemně,
aniž tu kdo dal by léku,
a tu spát si přeje tiše,
spát a snít na věky věků... J. Ž.

Osvětová hlídka.

Albanie.

(K 15-letému výročí samostatnosti.)

Pro Albánce je stále největším národním hrdinou Jiří Kastriota, řečený Skander-Beg, který žil před pěti sty lety a porazil mnohokráte turecká vojska sultána Muhammeda II.

Každá veřejná budova, každá veřejná i soukromá místnost je vyzdobena Skanderbegovým obrazem. Vedle něho visí téměř vždy zcela moderní obraz — portret s jemnými tahy dnešního krále — Ahmed Zogu prvního.

Albánci sami si říkají „škipetaři“, t. j. synové hor. Jsou původu indo-arijského a pyšní se tím, že jejich předkem byl sám Alexander Veliký a král Epiru Pyrrhus. Nejprve byli pod panstvím římským, později pod byzantským a od XIII. století změnilo se v Albánii mnoho pánů. Jejím územím táhly voje Sicilianů, Normandů, Benátčanů i křižáků, až konečně se jí zmocnili Turci. Potom Albánie okusila svobody jedině pod Skanderbegem, od roku 1444 až do 1467. Teprve rok 1912 byl svědkem proklamace nezávislosti.

V březnu 1914 přistál v Drači Vilém de Wied, nechal se korunovati ale brzy musel opustit zemi.

V letech války byla Albanie okupována nejdříve Srby, potom Rakušany a Bulhary a konečně se části zmocnili Italové. Když utrpení národa bylo největší, počala vycházeti hvězda beje Ahmeda Zogu.

Tirana — orientální vesnice a při tom západní metropole.

Tirana, hlavní město Albánie, zahalené v mraku prachu, leží na úpatí hor, 65 km od moře. Toto třináctitisícové městečko, značně špinavé, nemá vzhledu západních měst. Naopak čtyři minarety, z nichž muezinové zpívají čtyřikrát denně modlitby svým věřícím, kteří tvoří 69 procentní většinu mezi obyvateli, dávají mu pravou orientální tvář.

Tento vzhled neztratila Tirana přesto, že pod vládou Zogu I. přestála již mnoho změn. Královský palác je krásným moderním zámkem, stojícím uprostřed velkého pozemku, obehnaného pevnou zdí, hlídanou ve dne v noci vojíny v pestrých uniformách.

Hlava státu.

Ahmed Zogu, je elegantním dvaačtyřicátníkem. Pochází ze staré feudální rodiny Zogu z provincie Mati. Jeho předkové, urozeni bandité-horalové, byli prý potomky samotného Skanderbega. Když mu bylo 19 let, bojoval proti Srbům u Skadaru a v 25 letech se stal hlavním velitelem albánské armády. Roku 1922 byl jmenován ministerským předsedou. O dva roky později musel uprchnouti před revolucí, podnícenou Fan Nolim a uchýlil se do Bělehradu. Zde však nemařil čas a když shromáždil dosti prostředků, aby zničil Fan Noliho, vrátil se do Albanie zpět. 1. února 1925 byl Ahmed Zogu zvolen presidentem republiky Albánské a v říjnu 1928 se nechal národním shromážděním jmenovati králem Zogu I.

Země oslů.

Evropan, který zavítá do Albanie, je v první řadě překvapen spoustou oslů, jimiž se Albanie přímo hemží. Každý třetí člověk má svého osla a v ulicích Tirany defilují řady těchto zvířat, na nichž sedí muži se zahnutým nosem, s dlouhým vousem, oblečeni do kabátce „skanderbeg“, do bílých vlněných kalhot s černými pásky a obutých do střevíců se zahnutými špičkami. Stoičtí, nevšímaví, hrdí, nestarající se o to, zda slunce vyjde také zítra — to jsou Albánci, mající vzhled pirátů.

Národní nápoj — káva.

Téměř v samém středu Tirany počíná ulice řemeslníků. Zde je stále živo a místy nepopsatelná vřava. Kováři a podkováři, hrnčíři, truhláři, ševci zde pracují v záplavě křiku a hluku.

Jste-li nějakou dobu v Albánii, zdá se vám na první pohled, že hlavním zaměstnáním Albánců, ať jsou příslušníky kterékliv sociální vrstvy, je pití kávy. Srkají svoji kávu z malých tureckých šálků v každou denní dobu.

Navštívíte-li Albánce, ihned vám nabídne šálek silné kávy s malou skleničkou „ouzo“ a s anýzovým cukrovím.

Albánci nejsou rozhodně vegeteriány. Snědí velké množství masa. Skopové a kozí maso s pikantními omáčkami jsou podstatnou částí jejich jídelního lístku. U každého řezníka uvidíte hlavy krav, ovcí a koz, z nichž Albánci upravují svá nejoblíbenější jídla.

Mořské ryby jsou vyváženy do Itálie a v Tiraně jsou prodávány pouze sladkovodní ryby, nalovené ve Skadaru.

Albánci a cizinci.

Albánie je veliká pouze 30.540 km čtver., ale přesto se zde mluví dvaceti různými nářečími. V hotelích a obchodech hlavního města a i ostatních

Besídka.

Napsal R. J. Kronbauer:

Vzpomínka na Frant. Šamberka.

Herec Adolf Pštross... už je tomu řada let, co vypustil duši v pražském ústavě pro choromyslné.. měl vzácné drahocenné hodinky. Mluvilo se o nich po celé Praze a k herci sjížděli se agenti a milovníci starožitností se všech končin světa. Každou chvilku přišel Pštross a prohodil, jakoby se nechumelilo:

„Dnes byl u mně jeden člověk až z Londýna.“

Herci znali slabou stránku Pštrossovu, věděli ovšem, proč to povídá a na co čeká. A tu se vždycky někdo našel, jenž se tvářil, jakoby potuchy neměl, proč to Pštross připomíná, a ze zdvořilosti prohodil:

„Ale jděte...! A kdo pak to byl a co u vás pohledával?“

„To víte... k vůli těm hodinkám přišel. Věru, mám s nimi kříž. Agent nabízí za hodinky báječné peníze... pět set za ně dával. Nu... chvála Bohu, nemám toho zapotřebí, abych něco prodával a tím na živobytí si vypomáhal ... a proto neprodám, ani kdyby mně tisíc liber šterlinků za ně nabízel. Není dne, abych k vůli těm hodinkám neměl nějakou korespondenci. Lidé mně píšou, abych dovolil, až pojedou Prahou, by se mohli na hodinky podívat... rozumějme, aby mne mohli obtěžovat v mém bytě... agenti si takřka ruce podávají a starožitníci a amatéři pokoušejí se všemi možnými způsoby, aby se ke mně dostali, by si mohli důkladně prohlédnouti. Inu, nic naplat... kousek je to, jemuž rovného aby v celém světě prohledal.“

Herci v šatnách pokašlávali a nejvíc tato nevinná chlubivost Pštrossova dráždívala Šamberka. Pštross den co den o těch zpropadených hodinkách mluvil a Šamberk prohlašoval, že je z toho už nervosní. Pořád a pořád člověk slyší jenom o těch hodinkách... kdyby Pánbůh nebeský dal a on buď je ztratil nebo mu je někdo ukradl.

Pštross doopravdy na hodinkách takřka visel a největší radost mu způsobil ten, kdo ho požádal, aby mu herec vypravoval historii o tom, jek hodinky dostaly se do jeho rukou.

„Tak poslechněte“, zahajoval herec svou tisíckráte opakovanou kapitolu, „co vám nyní povím. Není to nikterak všední historie... to je episodka pro historickou povídku nebo román jako stvořená. „Slepou bránu“ jste znal, že ano? Neznal? Totě podivná věc... nu nevadí... v těch místech stávala, co je nyní Komenského náměstí a tam asi, co je zastávka elektrické dráhy, bývala asi vlastní brána.

V bastionu bývalo kdysi živo a hlučno. Pořádávaly prý se tu před dávnými a dávnými lety, ještě prý ke konci osmnáctého století, různé zábavy. Jedné z nich zúčastnili se dva cizinci, mladí, hezcí a bohatí lidé, soudě podle všech známek nějací kavalíři. Mladí muži věnovali pozornost hezké panence, jeden druhého snažil se přestihnouti a krásku výhradně pro sebe získati. To však mělo neblahé, osudné následky. Po půlnoci se kavalírkové nepohodli, a najednou byli v prachu. Panenka čekala na návrat aspoň jednoho... ale čekala marně. Ona jediná tušila, co to asi znamená a neblahá její předtucha se také splnila. Druhého dne ráno nalezli na bastionu u

větších měst se dorozumíte francouzsky a německy. Na jihu země se mluví albánsky a řecky.

Král Zogu vládne 1,003.097 duším (podle sčítání roku 1930), z nichž 92 procent jsou čistí albánci. Ale dalších 1,250.000 Albánců je roztroušeno po celém světě — v Jugoslavii, Řecku, Italii, Rumunsku a Spojených státech.

Italové vybudovali v Albánii cesty (poměrně velmi špatné), školy — do nichž však děti horalů chodí velmi zřídka, protože nechtějí získávati vědomosti od italských učitelů — mosty atd. Spojené státy a Anglie prokázaly Albánii také cenné služby. Díky Rockefellerově nadaci zmizela z Durazza, jež bylo dříve nejvíce komáry zatíženým městem v Evropě, malarie téměř úplně. Angličané řídí s taktem jim vlastním albánské četnictvo a milici.

Pod vládou Zogu I., byl vykořeněn téměř úplně starý vžitý zlozvyk krvavě vedetty — krevní msty.

„Albánská riviera" je velmi krásná. Na úbočí strmých hor, zvedajících se do 1500 m, na břehu Jadranu, proti ostrovu Korfu, leží pohádkový kraj, němž však prozatím je pouze několik rybářských vísek.

Dopisy.

Ze Zdolbunova.

Česká škola ve Zdolbunově byla postižena první ztrátou žákyně Aničky Krejčíkové. Zemřela po dlouhé a těžké nemoci. Byla to hodná holčička, kterou každý miloval. Odešla v době, když se před ní měl otevříti teprve život. Po celou dobu těžké její nemoci provázeli jsme ji se zbožným přáním, aby se vrátila do své lavičky. Rodiče, sourozenci a žactvo prožívá smutek.

Na poslední cestu přišli ji doprovoditi. Smutný to byl obraz. Nad otevřeným hrobem rozloučil se s ní řídící učitel Josef Kosek. Žáci zapěli sbor: „Tiše spi!"

Hrob zasypali květinami a se zármutkem se všichni vraceli domů.

Z Omelanštiny:

Dne 21. listopadu t. r. jsme doprovodili na věčný odpočinek Alexandra Noska. Zemřel on smrtí náhlou, ulehl k nočnímu spánku a víceiiž světla božího nespatřil. Příčinou smrti bylo churavé srdce.

Zesnulý byl činným členem místního hasičského sboru vzorně a poslušně vykonával svoji povinnost, byl spolupracovníkem divadelního kroužku a v práci obecní, až náhle neuprosná smrt vyrvala jej z kruhu našeho.

Odešel od nás v mladém věku 22 let. Když nejkrásněji rozkvétl jeho život, musel ho náhle zakončiti a odejít tam na věčnost, zanechaje tu truchlíci v nesmírnem bolu; matku, bratra, sestry a přátelé.

Zachovejme zesnulému věčnou vzpomínku a dopřejme mu lehké odpočinuti.

Sbor dobrovolných hasičů
v Omelanštině.

Kronika.

70 narozeniny P. Presidenta Republiky.

Ve čtvrtek 2. prosince P. Presidentu Rzplitej minulo 70 let. U této příležitosti v katedře sv. Jana se konala slavnostní bohoslužba. President Čsl. republiky zaslal k 70. narozeninám P. Presidentu R. P. prof. Mościckému tento blahopřejný telegram: Zasílám Vaší Excelenci u příležitosti 70. narozenin nejsrdečnější přání, aby dlouhá leta zdraví a štěstí Vám umožnila říditi osud Polska a zajistiti Vaší vlasti stále vzrůstající blahobyt v budoucnosti.

Rozpočtové zasedání sejmu a senátu.

Dne 1. listopadu byly zvolány sejm a senát na rozpočtové zasedání. V prvních dnech ujali se slova p. premjer gen. Sławoj-Składkowski a vicepremier p. E. Kwiatkowski. V krátkem výtahu uveřejníme řeči příště.

Japonci obsadili další dvě města.

Došly zprávy o dalších vítězstvích japonských vojsk u jezera Taihu. Podle úředního komuniké obsadili Japonci během včerejška města Čančou a Kianglin. Mluví také o japonské okupaci Ihinu, důležitého železničního uzlu západně jezera Taihu.

Uspokojení v Paříži

Ministerský předseda Camille Chautemps s ministrem zahraničí Delbosem odjeli 28.XI do Londýna k oznámeným již poradám s anglickými státníky.

Uspokojení z londýnských rozmluv francouzských a anglických ministrů se potvrzuje jak na politických mí-

---

„Slepé brány" mrtvolu mladého cizince. Usoudili podle oděvu a podle věcí, u mrtvoly nalezených, že zavražděný byl příslušníkem zámožné francouzské šlechty. Nejcennějším předmětem u mrtvoly byly tyto hodinky... jen se prosím na ně podívejte. Je to znamenitý kousek, pravé mistrovské dílo. Člověk ani uvěřiti nemůže, že je to dílo rukou lidských... Znalci mají za to, že hodinky jsou přes dvě stě roků staré. A pane... jak jdou...! Po celé Praze nenajdete spolehlivějšího chronometru. Teď, prosím, dejte dobrý pozor... spustím péro a hodinky zahrají pěkný kousek. Pozorujte filigránské figurčičky na ciferníku. Teď tancují menuett .. to přece je něco tak roztomilého, tak něžného, je to tak vzácná památka, tak originální kousek, že by se mně každý vysmál, kdybych se hodinek zbavil k vůli mizernému mamonu."

„Jak se dostaly hodinky do mých rukou?" ptáte se... „náramně jednoduše. Cizince pochovali a mimo tu panenku dozajista živé duše si u hrobu jeho nezaplakalo. Hodinky přišly na radnici... šaty a ostatní drobotiny dali prý mu do hrobu. Leta letoucí zůstaly hodinky na obecním úřadě, až je koupil pražský primátor Pštross slavné paměti... můj blízký příbuzný... a pak už hravě dostaly se do mého držení. Na památku a z vděčnosti jim říkám: „Pštrossky".

Pštross těšil se k vůli hodinkám zvláštní pozornosti všude, kam přišel. Sotva že se posadil, nastalo suškaní, za chvíli přistoupil neznámý člověk ke stolu a s nejvybranější zdvořilostí požádal, aby mu pan Pštross ukázal drahocenný svůj klejnot. V té době tvořili nerozlučný kroužek tři herci Národního divadla, Krössing, Pštross a Šamberk. Nenahraditelný dředstavitel Vaška z „Prodané nevěsty" bombardoval Pštrossa k vůli hodinkám jenom vtipy, Šamberk projevoval svoji nevoli způsobem daleko temperamentnějším.

„Lidičky," říkával se žalostivým, beznadějným přízvukem... „mám strach abych se z těch Pštrossových „píďat" nezbláznil. Jeho mám rád... ale ty hodinky bych nejraději do stoupy hodil a na prášek rozstřískal. Co si jenom, pro umučenou hodinu, počneme, abychom se tohohle trápení zbavili? Něco se musí stát... buď s Adolfem nebo s jeho hodinkami... Proč to u všech čertů pořád nosí? Do nedávna vytáhl hodinky jenom o největších svátcích a teď najednou je nosí den co den. Tomu se musí udělat konec..."

Šamberk čekal jenom na vhodnou příležitost. Umínil si, že Pštrossa vyplatí a také ho jak se patří vyplatil.

Jednoho dne dostali herci vyzvání, aby poslali pro nějaký národní podnik svoje fotografie. Dva členové Národního divadla neměli ani jedné... Adolf Pštross a F. F. Šamberk. „Kde není — ani smrt nebere," řekl Šamberk a pozvání zahodil. Za nějaký čas přiletěla urgence... přišla druhá, třetí... Šamberka to dopálilo, počkal si na Pštrossa a povídá:

„Adolfe... nebudeme mít pokoj, dokud jim ty podobizny nepošleme. Víš co... rozběhněme se k Fiedlerovi a máme po starosti."

(Dokončení příště.)

stech francouzských a ve veřejnosti, tak i v tisku. Na levicových místech se zdůrazňuje, že politika obou velkých demokratických států zastavila různé pletichy a shodla se v duchu vzájemné důvěry a spolupráce na přípravách k celkové úpravě evropských otázek. Jestliže nebylo v Londýně dosaženo okázalých výsledků, byla přece jen sjednána společná metoda postupu. Také odstavec o střední Evropě označuje se za doklad, že Anglie s Francii by nestrpěly porušení rovnováhy ve střední Evropě politickým násilím; uspokojuje jak na politických místech, tak i v tisku, a soudí se, že v Praze i ve Vídni přijmou toto rozhodnutí se zájmem a zadostiučiněním po tolika posledních pověstech a kampaních.

V pařížských kruzích se vítá, že obě vlády, francouzská i anglická, vyrozumějí v nejbližší době diplomatickou cestou všechny interesované státy o svých londýnských hovorech.

Anglický germanofilský časopis „Times" chce, aby Československo šlo navstříc přáním Německa.

Anglický časopis „Times" věnují francouzské návštěvě úvodník, který je v mnohém ohledu velmi pozoruhodný.

List odsuzuje, že namnoze existuje názor, jako by ve věci střední Evropy se diskutovalo vždy jen o dvou možnostech: buď o strnulém lpění na statu quo (zachování nynějšího stavu) ve všech jeho podrobnostech, nebo o aktivním cynickém povzbuzování Německa, zdolat bez odporu Rakousko a včlenit si je, nebo násilně zbavit Čechy (the Czechs) jejich svobody Násilné pokusy, odstraniti versailleská ujednání, vedly by skoro s jistotou k všeobecné válce. Má to znamenat, táže se list, že nemá býti podniknut pokus zlepšiti versailleská ujednání v dohodě? Nenese Československo, ptají se „Times" dále, žádnou odpovědnost za nynější situaci a není povinností Československa, diskutovati o podmínkách, za kterých při vzájemném souhlasu by se dala situace velké německé menšiny upraviti tak, aby to bylo slučitelno s dobrými styky k Německu, zvláště když nasazení sil západních velmocí proti útoku v každé době je pravděpodobné? Je možno míti za to, že dohoda bez Německa nebo proti Německu může býti trvalá jen na základě mocenského výroku Francie a Sovětského svazu?

Kdo nenahlíží, že při složení Československého státu a při úpravě jeho hranic je dobrá vůle Německa pro bezpečnost Československa věcí podstatnou? Je úkolem státníka býti slabému na pomoc proti diktátu přesily silnějšího. Nemůže však býti jeho úkolem, podporovati antagonismus a tak ve skutečnosti poskytovati silnému důvod k oprávněné stížnosti. Všechny tyto otázky vyžadují, aby byly s širokého hlediska zkoumány v Praze, Paříži a v Londýně.

Které kolonie chce Německo.

Podle spolehlivých diplomatických informací oznámilo Německo Lordu Halifaxovi tyto koloniální požadavky: Vrácení Toga. 2. Vrácení francouzského Kamerunu. 3. Vytvoření nového mandátového území ve střední Africe, které má zaujímati také větší díl (jižní) belgického Konga a a portugalské Angoly. Zde má býti zřízena společnost věrné ruky (chartered Company), která by toto území exploatovala a je vybudovala. V této společnosti má býti zastoupeno Německo na vůdčím místě a vedle něho Belgie a Portugalsko. Tento plán byl znám v hlavních rysech belgickému králi při jeho krátké návštěvě v Londýně a o tomto plánu jednal prý s britskými státníky. Jak na příslušných belgických místech v Londýně se prohlašuje, Belgie tento návrh rozhodně odmítá. Jinou věcí by byla případná otázka území Ruandy a Urundi, která by byla vyřešena v rámci všeobecné koloniální úpravy. Tato území byla dříve částí německé východní Afriky a hraničí s Tanganyikou. Obě jsou mandátem Belgie.

V neděli Stojadinovič v Římě.

Úřední zpráva potvrzuje, že jugoslávský ministerský předseda Stojadinovič přijede do Říma 5. prosince t. r. Stojadinovič oplácí bělehradskou návštěvu Cianovu, kterou tento vykonal při uzavření italsko-jugoslávské smlouvy. Návštěva Stojadinovičova, která uskutečňuje po cestě vojenské mise jugoslávské do Italie a po níž dojde k rozhovorům hospodářských znalců, zapadá do rámce nynějších přátelských styků, které spojují oba jadranské státy. Stojadinovič prý také navštíví papeže, ale datum této návštěvy nebylo dosud stanoveno. Soudí se však, že k návštěvě skutečně dojde.

Devatenáct let velkého Rumunska.

Rumunsko oslavilo 1. prosince devatenácté výročí založení velkorumunského státu. Dne. 1. prosince 1918 se konalo v Alba Julia národní shromáždění rumunského národa ze Sedmihradska, na němž bylo rozhodnuto podle zásady sebeurčení národů, že Sedmihradsko bude připojeno ke starému rumunskému království. Před tím již stejně rozhodla Bukovina a Bessarabie. Později ratifikovala tato rozhodnutí mírová smlouva trianonská.

Dvacáté výročí prohlášení finské nezávislosti.

6. prosince bude tomu dvacet let, co byla prohlášena nezávislost Finska, jednoho z nejsevernějších států na světě.

Finsko leží na severu Evropy, mezi Baltickým mořem a Arktickým oceánem. Finsko měří 385 000 čtv. kilometrů včetně 60—70 tisíc jezer a téměř stejného počtu ostrovů. Obyvatelstva je něco přes 3,800.000. Řídké osídlení je zaviněno jednak značným vysunutím země na sever, jednak neúrodností půdy. Z celé plochy Finska je zemědělský obděláváno jenom 9 proc., kdežto 70 proc. země je pokryto lesy.

Devět desetin finského obyvatelstva mluví finsky, jedna desítina švédsky. Literatura obou těchto složek obyvatelstva je stará tři sta let. Téměř všechno obyvatelstvo státu je evangelicko-lutherského vyznání. Návštěva školy je povinná; stát vydává na ministerstvo vyučování 2,22 milionu liber.

Poloha Finska mezi Skandinavií a Ruskem přispívala k tomu, že v této zemi se často křižovaly východní a západní zájmy a duchovní proudy. Většina finského obyvatelstva na příklad přijala katolictví, ale později, v době reformace, přestoupila k evangelické církvi lutherského vyznání. Přijetím tohoto vyznání Finsko bylo připoutano ke Švédsku přes 400 let.

V r. 1809 bylo Finsko spojeno s Ruskem jako autonomní stát velkoknížectví Finské. V rámci ruského carství bylo spravováno výlučně finskými úředníky, s výjimkou generálního guvernéra, který representoval panovníka. Finsko mělo vládu a parlament, vlastní dovozní cla, mince, dopravu, výchovné ústavy a po největší dobu svého spojení s Ruskem i vlastní obranné síly, jimž veleli finští dustojníci. Oficielními jazyky byly finština a švédština. Jenom vládce a posloupnost, jakož i zahraniční politika byly společné s Ruskem. Všechny národní záležitosti řídily vlastní finské vládní instituce.

Po ruské revoluci v r. 1917 se Finsko odpoutalo od Ruska a 6. prosince téhož roku prohlásilo svou nezávislost.

Možno říci, že Finsko jako samostatný stát není výhradně produktem světové války. Naopak, dozrávalo poznenáhlu pro své dnešní postavení nezávislého státu. Již před více než 100 lety bylo státem se vsemi státními povinnostmi a přednostmi, s výjimkou zahraniční politiky a nástupnictví.

Za dobu své nezávislosti dosáhlo Finsko na poli hospodářském, jakož i v jiných oblastech své činnosti dvakráte tak dobrých výsledků jako v nejlepších letech před světovou válkou.

Generál Franco odmítá jednat o příměří.

V zahraničním tisku se objevily zprávy, že generál Franco vyjednává o příměří za pomoci britské diplomacie, které záleží na tom, aby občanská válka ve Španělsku byla co nejrychleji skončena. Generál Franco vůbec nepomýšlí však na sjednání příměří s valencijskou vládou a odmítá také rozhodně jakékoliv zprostředkování cizích velmocí. Generál Franco prohlásil, že občanská válka skončí vojenským vítězstvím národní španělské armády a nikoliv diplomatickými kompromisy. Generál Franco nepovolí valencijské vládě nikdy žádného příměří a bude žádat bezpodmínečnou kapitulaci va-

řekl si pojednou zlostně. Obcházím jako bázlivý chlapec, který nemá odvahy podívat se zblízka na něco nebezpečného.

Zamířil chvatně ke schodišti. Jeden z dozorců posuňkem mu naznačil, aby vstoupil nalevo do kanceláře. Tam stálo několik cizinců, mezi nimiž poznal Angličany z vlaku a úředníci vydávali jim vstupenky.

„Vaše jméno, stav, bydliště?", oslovil ho jeden z úředníků francouzsky.

„Baron Vukotič z Čech,‚' odpovídal úsečně.

„Máte nějaký průkaz?"

„K čemu průkaz?", ptal se podrážděně.

„Je předepsáno, aby každý z hostí se prokázal, nebo přivedl někoho, kdo by jeho totožnost zjistil."

„Nemám průkazů. Dostačí-li vám snad moje legitimace jako člena šlechtického klubu, tou mohu posloužiti.

„Ta nám dostačí," řekl úředník klidně a podívav se na legitimaci, napsal vstupenku, zapsal jeho jméno a obydlí do knihy pokynul mu, kam má jíti. Šel v jakémsi rozechvění, u vchodu se vykázal vstupenkou a když ho úředníci, konající u dveří dozor, s úklonou propustili, vešel do sálu prvého.

První zvuk, který uslyšel, byl cinkot zlata. Zvolnil své kroky a jeho zrak dychtivě

sklouzal po všem, co se kolem něho dálo. Nepřekvapila ho nádhera sálů, jeho celá mysl byla přitahována lidmi, kteří v pestré směsici se před ním zjevili. Jako by čtyři ostrovy v ohromném sále vyrostly, kolem čtyř stolů stálo a sedělo nakupeno mužů a žen, nevšímajících si ničeho kolem sebe. Jejich zraky byly lačně upřeny k podlouhlému stolu, na němž žlutavým pískem nasypány různé číslice a nakresleno různých čtverců. Uprostřed stolu točila se kulička kolem otvorů různě zbarvených a čísly opatřených, a podle toho do kterého otvoru padala, vyhrávali či prohrávali všichni ti, kteří svými stříbrnými a zlatými mincemi nebo papírovými penězi pokrývali čtverce s čísly.

Tlumě kroky, aby nerušil naprosté mlčení hrajících, přiblížil se Artur až těsně k prvnímu stolu a počal sledovati hru. Napřed cítil jakési zklamání. Připadalo mu vše naivní, hloupé a bez zájmu. Právě padla kulička do otvoru, jeden z croupierů vyvolal číslo a již se natahovaly malé pohrabáče ostatních croupierů, smetající prohrané peníze do středu stolu, a na to obratně metali zlaté a stříbrné peníze na místa, na nichž sázky vyhrávali šťastní hráči. A sotva to bylo hotovo, již monotonně vyvolával croupier, že počíná nová hra.

Napřed váhavě kladli někteří sázky na to či ono místo, croupier zatočil roulettou, pustil kuličku, jež začala chvatně obíhat a teď teprve začaly hlavní sázky. Cinkot se ozval, ti, kteří stáli, přes ramena sedících házeli jasně zvonící mince, kladli pomačkané bankovky a s jakousi poděšenou úzkostí sledovali běh kuličky, která mírnila svoji rychlost, tance rachotic po stěnách točící se rouletty

Aspoň půl hodiny pozoroval Artur tento stále se opakující zjev. Croupieři se měnili, ale obecenstvo zůstávalo téměř totež. Ti, kteří při počátku hry zaujali místo na židlích kolem stolu postavených, trpělivě se tísnili, neznajíce únavy. A ti, kteří za nimi stáli, jako by byli vkořeněni do parketované podlahy, neměnili místa.

Jaksi znuděn šel ke druhým stolům, u nichž viděl totéž. Postál, se zájmem sledoval tu či onu velkou sázku a jeho oči vracely se k hromádkám zlata před croupiery a odhadovaly sumu bankovek, které ukrývali do skřínek u ruky.

Je-li tohle celý ten zázrak Monte Carla, potom nechápu kouzlo, jež sem lidi vleče a utlouká až k šílenství. Zpozoroval, že tajní zřízenci herny obcházejí kolem hráčů, pátravě si ho prohlížejí a nepříjemně dotčen zašel

do druheho sálu. Bylo mu hned nápadno ticho, které zde bylo ještě větší a mrazivější než v prvém sále. Na první pohled seznal, že také přítomné obecenstvo zde je distingovanější a sotva na stůl popatřil, byl překvapen nepoměrně a větším obsahem peněz rozhozených po stolech. Neviděl rouletty, místo ní croupier karty v rukou držel. A sázky dály se ve výši, které u rouletty téměř nikdy nedosahovaly.

Červené čtverce na zeleném stole jasně nakreslené ho poučily, že se zde hraje „červená a černá", „trent et quarante". Ano, zde to šlo do tuha, zde se zápasilo ne o pět a deset franků, zde šly sázky do set a tisíců.

Mimoděk také ztajil dech a díval se. Nerozuměl hned hře a také se o ni nezajímal. Jako očarován zahleděl se na hráče a sledoval jejich výraz. První mu padl do očí hubený muž s řídkým plnovousem. Seděl mírně napřímen, ruce maje položeny klidně před sebou. Bílé manžety se zlatými knoflíky jasně se odrážely od černého oděvu a zeleného sukna stolu. Vedle ruky měl několik hromádek zlatých dvaceti-a stofranků a u nich byla hromádka pečlivě složených bankovek. V rukou měl lístek, na němž si činil poznámky. Byla-li hra skončena, zvolna natáhl ruku pro svoji výhru, urovnal peníze a přelétnuv plo-

chu stolu klidným, zkoumavým zrakem, zase pomalu bral peníze a opatrně je kladl na různá místa, obsazuje několik míst najednou. Když croupier počal míchati kartami, vzal ještě něco peněz a zvyšoval sázky. Padla poslední karta, croupier provolal co vyhrává a klidný hráč shraboval výhru. Podíval se při tom na peníze, vzal tisícfrankovou bankovku, zastrčil ji do vesty a sázel dále.

Ach, to bude ten, kterému se podařilo vyhráti milion, mihlo se hlavou Arturovou, snad ho sem zase pustili, nebo je to jeho přítel, kterému sdělil tajemství a který přišel rozbíti banku. Mohl by se snad řiditi pokyny tohoto může, viděl, jak mnozí z těch, kteří stáli, sázeli na čísla oněch hráčů, kterým štěstí přálo. Mohl obětovati několik dvacetifranků, aby se přesvědčil, potrvá-li kouzlo. Byl již rozhodnut, že půjde, ale připoměl si svůj slib, že nebude sázeti a násilím odtrhl svůj pohled od svého protěšku a zadíval se na dámu, sedící vedle něho. Byla oblečena v hluboký smutek, její klobouk a toaleta prozrazovaly bohatou majitelku, ale její tvář nejevila útrap žalu. Nebyla ještě stará, nalézala se ve květu let a její rysy byly pravidelné. Ale co vášně bylo v nich vepsáno! Její veliké černé oči byly jako poděšené spřežení, které letí kamsi do tmy, její rty se chvěly, její ruce se

třásly a její pootevřené rty lapaly dychtivě po vzduchu. Na svém klíně měla příruční kabelku a kdykoliv prohrála, naklonila se nad ní, pootevřela ji, okamžik jako by počítala, ale potom již její bílé prsty vyjímaly nový lesklý kov a kladly ho porůznu. Když croupier kladl karty, jako by celá její duše vtělila se v její pohled, kterým se zdála úpěnlivě prositi, aby položil kartu, po které toužila, její rty se pohybovaly, jako by odříkávala modlitbu, ale její kořist byla hubená a její zděšení, jemuž nikdo nevěnoval pozornosti, stoupalo.

Dva mladí manželé, ona tenká, růžová, se záplavou zlatých vlasů, on pečlivě oholený a učesaný, také růžový a štíhlý, sázeli každý na vlastní pěst. Byli rozčileni, občas vyměnili několik tichých slov a plachý pohled. Jedné chvíle podařilo se jí vyhráti a její tvář zazářila opojným štěstím, ale za chvíli zmizely bankovky. Úkosem podívala se na muže, vyjímajícího z náprsní kapsy tobolku a z té bankovky, a její ruměnec pohasl. Zdála se váhati, Arturovi připadalo, jako by vstáti chtěla, ale opět seděla a opět sázela.

Teď onen šťastlivec vstal, shrnuv peníze a nikoho si nevšímaje, odcházel. Jako poděšená se vrhla mladičká paní na jeho místo, vítězně se na muže podívala a již vesele zacinkaly zlaté stofranky, které s odvahou kladla

na stůl. Neuplynulo ani půl hodiny, když smrtelně bledá vstala a potácela se ven ze sálu. Muž zběžně ji pohledem provázel a sázel dále. Jen jeho zachmuřená tvář a těsně sevřené rty prozrazovaly, že i on je blízek zoufalství své ženy.

Tlustý, rozvalený muž, levou rukou se podpírající o lenoch židle, lhostejně sázel, lhostejně se rozhlížel, lhostejně vyhrával a prohrával. Nudím se povídal jeho výraz. Mám tolik peněz, že zisk i ztráta jsou pro mne bez významu. Přišel jsem sem, abych ubil čas, protože nemám, co bych moudřejšího dělal a odejdu odtud právě tak znuděný, jako jsem přišel.

Horko v sálech stoupalo a zvenčí ozvaly se lichotivé zvuky hudby. Jako by cosi neznámého obestřelo mysl Arturovu, cítil, že se ho zmocňuje zvláštní horečka. Kolem něho šuměli lidé, šustily toalety dám, voněly voňavky. Celé tyto postavy prosyceny byly čímsi, co omamovalo mozek a podlamovalo odvahu a rozvahu. Několik dám, s nápadným přepychem oblečených, objevilo se u stolů a prohlíželo pátravě hráče, jejichž pozornost chtěly upoutati. I Arturovi věnovali pozornost a jedna z nich, jako by se chtěla ke hráčům prodrati, postavila se těsně vedle něho, že ucítil její plné rámě, prosvítající gázovým živůt-

kem. Když se na ni podíval, stihl její pohled plný roztoužení a její nabarvené rty se svůdně usmály.

Ustoupil v jakési ošklivosti a pojednou zatoužil ven po čerstvém vzduchu. Cítil, že by se nezdržel, že by sázel a tomu se zoufale bránil. Vyšel z herny a rozhlédnuv se se schodiště, zamířil k protiležící kavárně. Poručil si kávu a vodu a dychtivě lokaje svěží doušky, otáčel oči, aby nemusil popatřiti na nádhernou fasádu kasina.

Tichý pláč ho upozornil, pootočil hlavu a pln udivení patřil na dámu v bílý šat oblečenou. Seděla opodál u stolku a majíc lokty podepřené o stolek, tiskla dlaně ke tváři a plakala. Snad dlouho překonávala bolest, která jí lomcovala, až konečně podlehla návalu niterného rozrušení, zapoměla na své okolí a zaplakala. Proč pláče? Prohrá a snad ona, prohrál její muž?

Sklepník s hrubým výrazem ve své lokajsky oholené tváři přistoupil k dámě a nakloniv se k ní cosi jí řekl. Ruce jí klesly, okamžik váhala, potom však prudce povstavši vyšla ven a zamířila k herně.

Jde se snad zabít, napadlo Arturovi, jehož poněkud se uklidňující duše znovu byla otřesena a zachvácena oním vše strhujícím fluidem, které se zdálo prolínati všechen

Poděkování.

Všem, kteří doprovodili na poslední cestě našeho zesnulého syna a bratra

Alexandra Noska,

který náhle zamřel v mladém věku zanechaje nas truchlíci v nesmírnem bolu, vzdáváme tímto srdečné díky.

Zvlaště děkujeme p.p. hudebnikům, mládeži, místnímu hasičskému sboru za darovaný věnec, církevně - zpěváckému kroužku, o. duch. F. Sobolevskému a p. J. Dražilovi za dojemné řeči nad hrobem zesnulého.

Za rodinu;
Blažena Noskova (matka.)

Omelanština.

lencijské vlády a bezpodmínečné vydání všech zbraní. Kdo by chtěl z tábora generála Franca ukončit španělskou občanskou válku jiným způsebem bude jej generál Franco pokládat za zrádce. Zrádcem je každý, podle generála Franca, kdo chce vstoupit v kompromisní jednání s valencijskou vládou. Toho generál Franco nikdy nepřipustí.

Francovo letectvo opět v činnosti.

Zprávy z poloúředního pramene oznamují, že Francova letadla bombardovala vesnici Guadalajara, při čemž bylo zabito 40 osob. Civilní guvernér prohlásil zvláštnímu zpravodaji Havasovy kanceláře, že odpoledne letělo nad vesnicí ještě asi 40 letadel gen. Franca, která však neshodila na Guadalajaru žádných pum.

28.XI Francova letadla shodila asi 30 bomb o váze 50 kg a 100 kg na Alcala de Henares a zničila tam četné budovy.

Francie propouští zatčené Španěly.

List „Matin“ oznamuje z Brestu, že španělský námořní poručík Ferrando, bývalý velitel španělské vládní ponorky C II. a mechanik Daboula, kteří byli v polovici září propustěni na svobodu, ale zůstali pod policejním dozorem, obdrželi povolení vrátiti se do Španělska, a to na území ovládané generálem Francem. Oba prý vstoupí do vojska generála Franca.

Skladatelé a dirigenti na řadě v SSSR

Čistka v sovětském Rusku zachvátila nyní také svět umělecký. Na řadě jsou hudební skladatelé a dirigenti. Do Varšavy přijel ze sovětského Ruska rakouský skladatel Arnošt Szenkár který byl dva a půl roku v čele moskevské opery. Byl obviněn z protirevoluční činnosti, jíž se měl dopustit tím, že dal hrát Čajkovského symfonii „1812“, v níž je zpracován motiv staré carské hymny. Szenkár byl nejprve střežen agenty GPU., načež mu bylo nařízeno, aby během 48 hodin opustit území sovětského Ruska. Novinářům Szenkár vypravěl, že v posledních dnech bylo v sovětském Rusku zatčeno 17 sovětských hudebních skladatelů a dirigentů.

Pozůstalí „rudého sultána“ se soudí s palestinskou vládou.

Dědici Abdula Hamida podávají nyní žalobu vůči palestinské vládě na půl milionu dunamů pozemků (jeden dunam jest 1000 čtv. metrů), když prvý spor na zkoušku vyhráli a soud jim přiřkl šest tisíc dunamů. Vláda současně podala odvolání proti rozsudku prvé instance. Je zajímavé, že zatím co anglický soudce projevil názor, že pozemky byly soukromým majetkem sultánovým. vydal arabský votant prohlášení, ve kterém tvrdí, že faktickým majetníkem pozemků byl turecký stát a proto jest palestinská vláda, jakožto právní nástupce tureckého státu v Palestině, oprávněným držitelem pozemků. Rozsudek byl velmi důležitý, protože Abdul Hamid vlastnil rozsáhlé plochy půdy v celé bývalé turecké říši. S Palestinou bylo začato proto, protože nároky dědiců skoupilo konsorcium, které chce pak pozemky, získané v procesu proti palestinské vládě, prodat židům. Dědice Abdula Hamida hájí přední židovský advokát z Tel Avivu.

Zdá-li to vyhráme.

(Dokončení ze str. 1.)

le ani neslyšíme, poněvadž je jich málo a jsou vzdáleni od českých středisk; čteme o nich, že na loňské sbírce činil tam průměr na osobu blízko 6 zl a podle toho, co víme o početnosti Čechů v tom městě, soudíme z vykonané sbírky, že dala tam na Matici téměř každá česká rodina. Podobně čteme o Verchovsku, kde průměr na osobu činil přes 5 zl.

Úvádím zde ovšem jen několik vybraných příkladů z loňského „Týdne Matice“ pro upozornění těch, kteří si nepovšimli uveřejnění výsledku této akce v Hlas Volyně. Kdo prohlédl ten seznam sbírek, ví zajisté, že ještě jiných mnoho osad sebralo po stech zlatých, že dary jejich rodin byly slušné. Hlavně, co nás nejvíce těší? Že v této akci brala účast téměř všechna střediska Čechů na Volyni.

Ovšem, háček v tom je přece. Kolik krajanů se odkázalo od splnění své národní povinnosti, nevíme, ale tušíme, že jich bylo také mnoho. Našli se oni, myslím, téměř v každé vesnici, ne-li ve všech. Vidíme také v seznamu, že někde celé osady nedaly ničeho. Je jich málo, ale přece. Přečtěme si je: České Novosilky, Nový Račín, Český Háj, Jaseniče, Moštěnice, Ludhardovka, Ivančice, Varkoviče, Kurdybán žornovský. Mlynov. Český Les. V některých těch osadách nedali Češi co je Matice Maticí, ani zlámaného groše ve prospěch naší menšiny. A je někde hodně Čechů i mají z čeho dát. Vezmu ku příkladu České Novosilky. Bydlí tam přes sto českých rodin. Hospodáři. Vesměs majetní lidé. O ostatních obcích dalo by se také všelicos říci.

Tu vidím celou rozsáhlost neuvědomělosti a sobectví. Bylo by záhadno, aby se objevil někdo v těch obcích, kdo by i tam mohl a uměl propagovat ideu ČMŠ. Doufejme, že nedlouho uvidíme v Hlasu Volyně dlouhý seznam darů ve prospěch Matice i bez „Týdne Matice.“ A že tentokráte již nebude v něm chybět žádný.

Musí se najít u nás na Volyni buditelé, kteří by směle šli všem krajanům hlásat jejich národní povinnost, budit cit vlastenecký, učit jako to činili někdy čeští buditelé ve staré vlasti. Je mnoho ještě nepochopení, proto máme nač naříkat. Můžeme však také radostně si zvolat, že jsme učinili přece velký krok ku předu. A již se necouvneme zpátky! Vyhráme to, jako na konec vždy Češi vyhrávali!

Oznámení.

Upozorňujeme naše krajany, že dne 22. prosince ve 12 hod. v poledne promluví do československého rozhlasu o krajanech v Polsku Ph. dr. Karel Strejček.

Bylo by záhodno, aby naši krajané v tu dobu se soustředili kolem radiových přijimačů a tuto přednášku — pokud ovšem bude slyšitelná — vyslechli.

Po vyslechnutí, prosíme, aby nám o této přednášce zaslali svůj úsudek.

Hlavní Správa ČMŠ.

Dary a věnování.

K uctění památky zemřelé Aničky Krejčíkové, žakyně české školy ve Zdolbunově věnoval učitelský sbor ve prospěch školy:

Josef Kosek 5·— zl, Vladimír Tomáš 5·— zl, Emil Horák 5·— zl, Anna Křížková 4·50 zl, Libuše Valášková 4·— Zl.

K 20. výročí školy daroval říd. učitel Josef Kosek dar 25·— zl.

Štěpán Blažek, pokladník. A. Khol, předseda.

Různé zprávy.

Loupež v Rockefellerově museu.

Umělecká galerie Rockefellerovy nadace byla vyloupena. Zajímavé je, že s okolím obeznalí lupiči věnovali největší pozornost pokladům z majetku posledního ruského cara Mikuláše II. Je ještě v živé paměti, že bolševici, jakmile přišli v Rusku k moci, zabavili všechny cenné předměty. So-

větská vláda rozhodla část těchto cenností zpeněžiti v cizině. Oznámení této dražby vzbudilo velký rozruch v řadách sběratelů a z celeho světa se sjížděli lidé do Londýna, jakmile byla aukce zahájena. Největší ceny nabízely osoby zcela neznámé. Teprve dodatečně se ukázalo, že tyto neznámé osoby zastupovaly americké boháče, kteří se nechtěli sami přihlásiti, aby ceny pod vlivem jejich zájmu ještě více nestouply.

Kostry staré 25 milionů let.

V okolí Charbinu nalezli mandžuští archeologové obrovské množství mamutích, losích a buvolích koster. Mimo to bylo nalezeno téměř tisíc tun kostí zvířat, které dosud nemohly býti přesně určeny. Stáří tohoto neobyčejně bohatého objevu odhaduje se na 25 milionů let.

J. Foitík:

O ČEM LIDÉ HOVOŘÍ.

Umělé zlato. Geniální chlapec. Todor Mazarov.

Je to odvěká touha všech alchymistů, vyrobiti z laciných kovů zlato. O alchymistech máme celou spoustu literatury, líčící pídění se těchto podivínů po receptu, jímž by se tento problem dal konečně rozřešiti.

Teď prý se však konečně podařilo jednomu Čechoslovákovi usazenému ve Vídni, tento kov uměle vyrobiti. A tímto šťastným snad člověkem je plzeňský rodák Vojtěch Klobása. Klobasa použil k výrobě syntetického zlata, železa, titanu a dusíku a velmi složitou methodou dospěl k určitému výsledku. Sám však se přiznává, že výsledek je nepatrný a že nemá praktického významu. Vynálezce pracoval nad svým dílem plných 14 roků a nyní se rozhodl dáti svůj recept zcela bez nároku k disposici veřejnosti.

Ve Washingtoně se konaly zkoušky dětské inteligence při nichž získal 3 a půl roku starý chlapeček 157bodů ve zkoušce určené pro věk 7-mi let. Tento zázračný hošík umí 25 básniček, zazpívá 30 lidových písniček. K tomu zná pravopis některých i dosti těžkých anglických slov. Výsledek zkoušky praví o něm, že je téměř geniální.

V Bulharsku mají zajímavou sensaci. Dle nařízení ministra osvěty byl dán do výslužby ředitel sofijské opery prof. Zotcov a jeho zástupce Popov byl sesazen. A v nejbližších dnech se čeká pensionování ředitele sofijské konservátoře. A vše to zavinil synek chudého sedláčka, Todor Mazarov.

Todor Mazarov je neobyčejně talentovaný zpěvák. Narodil se jako syn rolníka v malé obce Pavel Baňa, skryté v bulharských horách. Otec jej dal učiti zvěrolékařem, ačkoli hoch jevil neobyčejné nadání ke zpěvu. Po letech strádání, v nichž Mazarov změnil několikrát své povolání, přišel do Sofie a tam byl přijat za člena zboru „Gusla“. Veškeren svůj výdělek věnoval na další sebevzdělávání. Seznámil se při tom s mladou houslistkou, s níž se brzy na to oženil.

Mazarov se snažil prorasiti si cestu v sofijské opeře ale dále než na sborového zpěváka se nedostal neboť ve sboře byl jeho hlas tlumen. Mladý tenorista však věřil ve svou sílu a stále pilně se cvičil. Konečně na radu přítelele odejel do Vídně na mezinárodní konkurs zpěváků. Vydluživ se na cestu peníze, jel, a tam stanul před pěveckým soudem, který byl jeho zpěvem uchvácen. Týž den ředitel vídeňské opery podepsal s Todorem Mazarovem smlouvu na 7 let, což je nebývalý případ v dějinách vídeňské opery.

O tomto případě se široce rozepsaly časopisy jak vídeňské tak i zahraniční, až se to dozvěděl bulharský národ. A teď to začlo. Sofijská opera byla obviněna, že nedovede rozpoznati pravý talent, dale byla obviněna i konservátoř. A následky se brzy dostavili. Pensionování a sesazování, čehož nepřímou příčinou byla znamenitá kariera Todora Mazarova.

Hospodářský zpravodaj.

CENY OBILÍ.

Záznam 29.XI. volyňské plodinové bursy.

Žito	zl.	20.75	za 100 kg
Pšenice	„	26.—	„
Ječmen	„	17.25	„
Oves	„	18.—	„
Hrečka	„	17.—	„
Proso	„	18.50	„
Řepák	„	55.—	„
Hrách	„	30.—	„
Seno	„	10.—	„
Sláma	„	6.—	„
Jetel	„	95.—	„

Inž. Alois Knotek:

Slovo našim chmelařům.

Každý kraj má své vyznamné produkty hospodářské. U nás na Volyni, největší úlohu hraje chmel. K jeho pěstování potřeba řádně připravenou chmelnici, všemožná zařízení, čili investiční kapitál, potom chmelařské dělníky nebo dělnice a na jejich čele rolníka hospodáře, který tomu rozumí.

Chmelař Václav Vachtel v Nemilově, který u hr. Badeniho slouží již více jak padesát let tvrdí. že dobrého chmelaře nemožno vyučiti. Takový člověk má k tomu nadání od přírody. Dovede s chmelem cítiti, zná podrobně jeho přednosti, vady a nedostatky. Chmelař Vachtel má po celé půl století nejlepší chmel, banka ve Lvově vyplácí mu každého roku peněžitou odměnu a musím dodati, že letošního roku, kdy většina chmelnic zavedla, náš český chmelař se pochlubil jako zvykle produktem dokonalým. Před 15 lety mu hr. Badeni poslal pomocníka, aby ho vyučil na dobrého chmelaře a měl ve stáří trochu klidu. Celých patnáct let učil chmelaření, ale nadarmo! Pomocník za žádnou cenu nedovedl vystihnouti pravou dobu česání. Nyní, když Vachtel má osmdesál pět let, dostal jiného pomocníka. Tentokráte vybral si ho sám a zdá se, že bude spokojený. Vachtel pochází z rodiny chmelařské od Žatce. Jeho sláva jde daleko, široko. Před několika lety měl jsem příležitost býti při chmelařské komisi, v níž Vechtel zastával úlohu odborného znalce. Bylo to v Lopatyně u majitele panství Suchosteva. A náš český chmelař, člověk dobrý od kosti, pronesl významné slova: „Všecko je v pořadku na chmelnici, ale nemáte chmelaře! Dal česati chmel o celý týden později! Proto nemá známku I. jakosti.

Chmelař musí s chmelem cítiti a znáti dopodrobna jeho život a jeho škůdce, jichž je nekonečná řada. Jinak je práce marnou. Člověk naučí se orati traktorem, šíti boty, býti krčmářem u „zelené lišky“, ale nenaučí se bez urozeného talentu pěstovati a sklízeti chmel. Netřeba si diviti. Podívejte se jen na náš chmel volyňský. Kolik je tu jakostí? Asi tolik jako pěstitelů.

Záležitost ta nepatří do mého referátu. Chtěl jsem jenom napsati, že chmelař musí míti široký rozhled ve svém oboru a býti trochu obchodníkem. čili shrneme-li všecky přednosti a požadavky v jeden celek, vidíme, že naši pěstitelé chmel musí se zorganisovati, aby obstáti mohli před „forum“ vymožeností a pokroků. Organisace, časté přednášky z oboru, vlastní tržnice, laciný úvěr, organisace obchodu domácího a zahraničného, to jsou cíle našich pěstitelů chmele na Volyni. Od nich nemožno ustoupiti ani na krok. Liknavost. nedostatek dobré vůle, odklady a nemotorné výmluvy celou akci jen poškodí. Známe to, kolik hlav tolik rozumů, ale tím se ku předu nedostaneme. Jediná rozumná věta jest: Organisace našich pěstilů chmele! Volyň je pro pěstování chmele jako stvořená, leží v centrum Evropy, na všechny strany rozbíhají se železné arterie obchodu, máme svůj polský přístav pro export zámořský. Tedy klidně do práce, ať dokážeme světu, že máme také „um i ramena“!

Doposud každý chmelař pracoval na svou pěst, byl závistivý, do sebe zarytý a myslel, že je ve chmelaření výtečníkem. Ach, jak strašně se mýlil. Tak se síly tříštily a kapitál důchodový klesal.

Průřez výšek vypěstovaného chmele vykazuje u našich hospodářů krkolomné skoky, důchody jsou však slabé, když fronta pěstitelů není organinovanou, následkem toho stojíme velmi nízko v úhrném počtu. Zvláště toho roku, který po zaplacení výloh ukazuje se pasivní.

Význam volyňských pěstitelů chmele bude tím patrnější, čím silnější bu-

de jejich organisace a síla produktivní. Podle statistiky rolníci na Volyni nejsou ještě přetíženi, připadá na jednoho průměrně 90 dní pracovních v roce. Potencionální síla našinců směřuje k možnosti dalšího rozvoje, na měřítko daleko vyšší.

Se zřetelem na všecky okolnosti a nesnáze naše musíme ukázati na pravdivého činitele který vytvořuje naše položení v produkci chmelové na Volyni a dělá situaci nesmyslně těžkou; řekněme to jednoduše a otevřeně: schází nam společná organisace, která by nám ukázala chmelařský obchod a jeho rentovnost ve skutečnosti. Známe dobře, že nízké ceny pod normálem pěstitel nedělá. Diktují je obchodníci vždyť náš chmel je zbožím řetězovým, každý jeho článek vydělává pro sebe slušný obnos a každý ten článek stojí na tom lépe nežli hospodář — chmelař.

Akce cen se provádí za zády pěstitelů, oni tu nemohou působiti, ani se opříti, ani svá rozhodnutí diktovati, protože netáhnou za jeden provaz — nejsou zorganisování, tápají stále ve tmách.

Chmelařské družstvo čili organisace pěstitelů chmele na Volyni bude se starati aby ceny se držely na výši výlohy pěstění, aby podle možnosti klesaly, tím, že by se poskytoval členům úvěr při malém oprocentování. Nastoupilo by celkové uzdravení na trhu domácím i zahraničním. Taková organisace pracuje na společném cílu pro blaho každého jednotlivce.

Život organisační v republice polské postupuje úžasně ku předu. Všude to vidíme, na každém odvětví průmyslu, obchodu i zemědělství. A my, chmelaři stojíme a rady sobě dáti nemůžeme? Co je toho příčinou, buď jsme pasivními ve svém jednání anebo se bojíme? Organisace je potřebná, abychom neutonuli ve víru bezradndnosti a nečinnosti.

Kritický rozbor tohoto článku ponechávám ochotně všem těm našincům, kteří do organisace chmelařské chtějí jakýmkoliv způsobem zasahovati. Prosím, aby vyslovily další perspektivy problému myšlenky a osvítili dobrý účel její.

Adresa redakce a administrace: Kwasiłów na Wołyniu. Tiskne a vydává Vydavatelství a tiskarna „Hlas Volyně“ spol. s r. o. **Odpovědný redaktor V. Perný.** Roční předplatné 10 zl., čtvrtletně — 3 zl. Do zahraničí o 2 zl. 50 gr. ročně více. Cena inserátu: vel. $^{1}/_{12}$ zadních stránek 6 zl. za jednou. V předu o 50% dráže. Při delší inserci značná sleva.